

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 74. An & qualiter committatur Simonia dando vel exigendo quid temporale per modum stipendii pro administratione Sacramentorum & Sacramentalium, & aliorum actuum spiritualium præstatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

plex est materia, una remota v. g. panis, vinum, oleum, quæ sunt temporale quid pretio æstimabile, secundum hanc spectata Sacramenta emi & vendi possunt. Altera materia proxima, v. g. actiones quædam, ut in Baptismo ablutio, in Confirmatione signatio, in extrema unctione inunctio. Pro his uti & pro ipsa forma seu prolatione verborum, siue pro Sacramentis secundum hæc spectatis sine Simonia Juris divini nihil temporale tanquam pretium exigi, dari aut recipi potest, quia hi actus sunt Potestatis spiritualis. Suar. cit. l. 4. c. 11. n. 3. & 4. Laym. l. c. c. ult. §. 4. n. 33. Pith. h. t. n. 12. Possent tamen etiam pro istiusmodi actionibus, in quibus consistit confectio seu collatio & administratio Sacramenti, in extrema vel gravi necessitate dari temporale injustè illas neganti, non tanquam pretium, sed tanquam medium ad removendam à se istiusmodi iniquam vexam, reducendumque à peccato inferentem illam, ac ita ad obtinendum ab eo Sacramentum; cum gravis illa necessitas sufficienter honestet permissionem peccati injustè negantis, removeatque irreverentiam, quæ aliàs hac ratione extra casus necessitatis irrogaretur Sacramento. Ita, inquam, tenent Suar. l. c. c. 12. n. 13. Less. cit. c. 35. n. 38. & quos citat & sequitur Pith. n. 13. Sed neque contrarium sentire videtur Castrop. l. c. n. 3. dum ait, juxta omnes DD. non posse pecuniam offerri alicui neganti injustè administrationem Sacramenti, ut ab illa injustitia desistat, cum alià viâ non desistet ab ea, nisi concessione Sacramenti, pro ea autem concessione, uti & pro cessatione ab illa injustitia offerre pecuniam etiam in extrema necessitate esse intrinsecè malum. Addit enim signatè pecuniam dari non posse pro ipso Sacramento, aut dicta cessatione tanquam pretium, bene tamen, ut subdit, ad inflectendam voluntatem negantis Sacramentum; confirmatque ex eo, quòd obligatus conferre Sacramentum, dum illud injustè negat, incitari possit minis, adeoque & blanditiis & datâ pecuniâ ad conferendum illud. Uti & Tyrannus qui captivam tenet Eucharistiam, oblatâ pecuniâ moveri potest ad illam dimittendam, & ab illa horrenda injuria liberandam, pro quibus universaliter citat præter Less. l. c. du. 7. num. 39. Valq. de Scandal. q. 43. c. 8. du. ult. n. 59. Pont. de Matrim. l. 5. c. 13. §. 6. n. 35. &c. De cætero extra casus necessitatis dare & exigere pecuniam pro administratione Sacramenti esse Simoniam, adstruit Castrop. num. 4. dicens communem. De quo tamen ex professò *quest. seq.*

3. Resp. Tertio: Sacramentalium quoque transeuntium (per quæ intelliguntur cæremoniæ & ritus sacri distincti ab ipsis Sacramentis, ab Ecclesia instituti, consistentes in aliqua actione transeunte, nullum post se effectum relinquentes, v. g. varii ritus circa Sacrificium missæ, Catechismus in Baptismo, exorcismus, benedictio nuptiarum) horum nempe præstatio pecunia tanquam pretio, Simoniam Juris divini continent, cum sint ministeria facta & actus Ordinis Clericalis. Suarez. l. c. c. 14. num. 1. & 3. Castrop. l. c. p. 8. n. 1. Pith. h. t. n. 14. Sacramentalia verò permanentia consistentia quidem etiam in actione aliqua, habente tamen & post se relincente effectum, ut sunt Consecratio Ecclesiæ, Benedictio Vasorum & Paramentorum pro Sacrificio missæ, agnorum Dei, olei, panis, vendi possunt & emi, non quidem in abstracto, sed in concreto, ut dictum, dum nimirum venditur res seu materia, cui consecratio annexa, & quidem absque Simonia v. g. calix altare vasa Sacramentalia

consecrata, quin & Ecclesiæ aliqua consecrata (quod ad dominium & proprietatem illius, quanti nimirum valet fundus illius, & expensæ factæ in illius ædificationem) modò ratione consecrationis non vendantur carius, quàm res istiusmodi per se valent: ita cum communiter recepta tenent cum D. Thom. 2. 2. q. 100. a. 4. ad 1. & 2. Sylv. v. Simonia. 12. Cajet. v. eod. reg. 1. & 3. Navar. c. 23. n. 108. Suar. l. c. n. 6. Castrop. l. c. citans plures. Quod dum negat Pith. l. c. ex ea ratione, quòd res hujusmodi sint sacræ, institutæ à potestate supernaturali à Christo concessa Ecclesiæ ad finem supernaturalem, intelligendus est, ut ipse ait, de illis, si vendantur ut tales; quòd autem vendi possint ratione materiæ, admittit ex ratione data remittens ad se ipsum, ad L. 3. tit. 17. §. 2. De cætero observandum, quòd, si vasa sacramentalia & similia vendenda hominibus profanis, aut ad profanos usus, prius confringenda. Si autem ad usus sacros, præcipue ecclesiasticis ea integra vendi posse, quatenus ob materiam & artificium, seu operam æstimabilia sunt; prout tradunt Nav. Durand. in 4. dist. 25. q. 4. Silv. v. Simon. v. 12. Valent. 2. 2. d. 6. q. 16. p. 2. Castrop. l. c. n. 3. ubi etiam ex S. Thom. declarat, qualiter his non obstat, c. si quis obierit. c. 1. q. 3.

Quest. 74. An & qualiter committatur Simonia dando vel exigendo quid temporale per modum stipendii pro administratione Sacramentorum & Sacramentalium, & aliorum actuum spiritualium præstatione?

1. Resp. Primò: Pro Sacramentorum & Sacramentalium administratione, aliisque functionibus, licet & sine Simonia ministri Ecclesiæ recipere, & cæteri illis dare possunt temporale per modum stipendii ordinati ad eorum honestam sustentationem, ita communis & indubitata; patet ex claris Scripturæ textibus, Lucæ 10. v. 7. *Dignus est operarius mercede sua: 1. ad Corinth. 9. v. 7. Quis militat stipendiis suis unquam? quis plantavit vineam, & de fructu ejus non edit? quis gregem habet, & de lacte gregis non manducat? & v. 11. Si nos vobis spiritualia seminavimus, magnum est, si nos carnalia vestra metamus? Nescitis, quòd qui in sacrario operantur, que de sacrario sunt, edunt, & qui altari deserviunt, de altari participant?* Ita & Dominus ordinavit iis, qui Evangelium annunciant, de Evangelio vivere. Similia habent S. S. Canones, ut can. 22. caus. 12. q. 1. Non enim datur tunc temporale, tanquam pretium commensuratum rei, seu functioni spirituali, sed ut quid jure divino & naturali debitum personæ ministranti spiritualia ad necessariam honestamque illius sustentationem.

2. Resp. Secundò: Non tantum sponte oblatum recipere, sed & exigere, & in pactum deducere possunt ministri Ecclesiæ temporale per modum debiti stipendii pro dicta administratione & functionibus spiritualibus ad honestam sui sustentationem, ubi non obstat specialis prohibitio juris; ita cum Glos. in c. significatum. de prob. Abb. ibid. n. ult. Gut. 99. can. c. 29. n. 13. Laym. de Sim. §. 2. num. 15. Valent. l. c. p. 3. Suar. de Simon. L. 2. c. 46. n. 4. Cajet. Soto & alii, quos citat & sequitur Castrop. tr. 17. p. 4. §. 4. contra Card. in c. tua nos, h. tit. n. 2. Silv. v. Simon. q. 9. §. 2. & 7. D. Thom. 2. 2. q. 100. a. 3. ad 2. & alios quosdam contrarium

tenentes ex eo, quod censent SS. Canones, etsi admittant licere dari temporale pro spirituali tanquam stipendium, & ut taliter datum recipere; negent tamen licere dare, & recipere illud, ut tale ex pacto, aut etiam exigere, dum universaliter prohibent pacta in spiritualibus: ad quod tamen facile respondetur cum Glos. in c. ult. de pactis. & in c. 2. cans. l. q. 2. v. pactio. per SS. Canones non removeri à spiritualibus pacta honesta, sed inhonesta; quale est pacisci de dando spirituali, tanquam pretio pro spirituali vel temporali, aut etiam aliquos Canones certos ex speciali ratione prohibere, exigere temporale pro spirituali, & de eo pacisci. De cetero ratio responsionis nostræ est, quod quisque de eo pacisci possit, & ex pacto præterire, quod ei aliàs jure debetur; quodque, ut Castrop. datio pecuniæ ex obligatione in sustentationem ministrantis spiritualia, habere nequeat rationem veræ venditionis aut emptionis, (quæ tamen sola constituit Simoniam) dum non datur ex voluntate, quâ quis velit eam commensurare spirituali. Confirmatur hæc sententia universali Ecclesiæ consuetudine, quâ dantur beneficia, quæ sunt jus percipiendi redditus, seu fructus propter officia divina, & quâ sunt foundationes, in quibus clericis, tam regularibus, quàm secularibus assignantur bona temporalia, & certi redditus ad honestam eorum sustentationem, cum pacto & conditione legendi certas missas, & ut chorum frequentent, laudes divinas persolvant, concionentur, aliasque functiones spirituales obeant, qui dein redditus ab eis hoc titulo exiguntur, absque eo, quod per hoc violerut illud Christi, Math. 10. *Gratis accepistis, gratis date*; dum non pugnant inter se, gratis exhibere spiritualia, & occasione horum exhibitorum accipere & exigere stipendium sustentationis, juxta illud à Christo tubiunctum: *In eadem autem domo manete edentes & bibentes, que apud illos sunt; dignus est enim operarius mercede sua.* Illud tamen hic notandum, quod, dum ministri Ecclesiæ pro functionibus spiritualibus temporalia paciscuntur & exigunt, id non prohibitu suo, sed prout lex synodalis aut diocesana, vel his deficientibus, discretionis & charitatis virtus, consideratis personarum & rerum circumstantiis, præscribit vel permittit, facere debeant. Item quod in casu, quo Laici, vel alii tale stipendium debitum præbere reculant, eos non ipsi ministri Ecclesiæ, sed Episcopus cogere possit & debeat, Reiffenst. h. t. n. 192.

3. Resp. Tertio: Ampliando binas præcedentes responsiones: ut etiam Clerici divites, & ex proprio patrimonio habentes sustentationem amplam, possint pro functionibus spiritualibus accipere & exigere temporale per modum stipendii, juxta Apostolum l. c. *nemo, adeoque nec dives, teneatur militare propriis stipendis*; uti & operarius, etsi dives, dignus est mercede sua, adeoque exigere eam potest, absque eo, quod exinde argui possit avaritiæ; cum nemo ejus argui queat, si petat, quod ei debetur. Idem est de Clericis aliunde redditibus ecclesiasticis sufficienter provisis, qui & ipsi pro functionibus ecclesiasticis, ad quas ex officio tenentur, exigere possunt temporalia, quæ iis de jure ecclesiastico, vel consuetudine diocesana, vel aliunde legitime præscripta debentur: uti id patet in Episcopis, dum hi redditibus abundantes, possunt tempore visitationis recipere & exigere procuraciones iis de jure indifferenter debitas, juxta c. *conquerente de off. ordin. c. procuratores. de censibus.* Constat etiam ex c. *ad Apostolicam. h. t.* ubi Episcopi injungitur, ut Laicos compellant ad danda temporalia, R. P. Leur. Jur. Can. Lib. V.

quæ ex laudabili consuetudine pro sacramentorum & sacramentalium administratione dare consueverunt, nulla facta distinctione inter Clericos pauperes, & redditibus ecclesiasticis abundantes. His non obstantibus, can. 6. & 8. c. 1. q. 2. quibus prohibetur Clericis (sufficiencia aliunde habentibus aliquid dare; addita ratione, quod aliud non sit habentibus dare, quàm perdere, cum Canones isti solum prohibeant, ne de bonis Ecclesiæ illis, quæ destinata sunt ad sustentationem pauperum, detur Clericis jam aliunde sufficiencia habentibus. Nihilominus committi Simoniam, dum Clerici habentes redditus sufficientes exigunt temporalia per modum stipendii, quando illos ea exigere, nec jus, nec consuetudo, aut publica autoritas permittit, tradit D. Thom. 22. q. 100. a. 2. ad 3. Reiffenst. h. t. num. 198. & habet communis. Quod si tamen in eo casu post peractas functiones spirituales, ad quas ex officio tenentur, offeratur ipsis aliquid temporale, posse id illos recipere, non tamen exigere sine Simonia, & si sufficientem sustentationem non habent, etiam illud in dicto casu exigere, non tamen recitantes illud dare, compellere ad dandum, astruit Reiffenst. n. 199. Similiter, ut idem n. 200. committunt Simoniam, qui, etsi justum titulum exigendi habeant, si modo illicito id faciant, v. g. si ante exhibitas illas functiones ex officio debitas temporale extorqueant, negando illas, nisi prius temporale detur, aut cautio de eo dando præsterur, contra c. 36. c. 4. & 42. h. t. Item si pro illis functionibus plus exigant, quàm jus vel praxis, & consuetudo diocesis, aut approbatio Superiorum permittit.

Quæst. 75. Quid sit speciale, circa temporale tanquam stipendium pro legendis missis?

Resp. Posse omnes etiam divites Sacerdotes, item religiosos, tam superiores quàm privatos de licentia Superiorum missas, quas non tenentur ex officio, aliave obligatione dicere, ad aliam intentionem legere pro stipendio temporali paciscendo super eo, illudque exigendo legere, modò consuetam quantitatem seu valorem non excedant, Reiffenst. n. 201. 202. 203. idque etiam si monasteria sint opulenta, & independenter ab istiusmodi missarum stipendiis religiosos suos alere possint; ipsi etiam religiosi privati, utpote quibus Superiores de sufficiente & honesta sustentatione providere debent, & provident, etsi nullus eorum aliquid temporale titulo honestæ sustentationis accipere valeat, uti dictum questione præcedente de Clericis divitibus secularibus ob easdem rationes, poterunt tamen sine Simonia de licentia Superiorum tacita vel expressa accipere, pacisci, exigere per modum stipendii vestes, medicinas, imagines, pecunias, (si aliàs horum non sint incapaces) resque alias præsertim ad honestam distractionem, recreationem, aliúmque usum conducentes, cum & hæc nomine honestæ recreationis veniant, uti & illa aliis suis correligiosis dare pro legendis ad suam intentionem missis, Reiffenst. n. 204. & 205.

Quæst. 76. An & qualiter potestas jurisdictionis, seu jurisdictionis ecclesiastica tam respectu fori interni, quàm externi, uti & jurisdictionis temporalis sit materia Simonie?

Resp. Primò: Dare & recipere temporale pro obtinenda hac potestate ecclesiastica, est Simonia juris divini: siquidem est intrinsecè spiritualis,